

Ars lignea: drvorezbarska umjetnička baština sjevernog Jadrana od 1300. do 1600. godine / Ars lignea: the Woodcarving Art Heritage of the North Adriatic from 1300 to 1600

Španjol-Pandelo, Barbara

Source / Izvornik: **Kvartal : kronika povijesti umjetnosti u Hrvatskoj, 2019, XVI, 63 - 64**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:186:291645>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-27**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Humanities and Social Sciences - FHSSRI Repository](#)

Barbara
Španjol-
Pandelo

USPOSTAVNI ISTRAŽIVAČKI PROJEKT

Ars lignea: drvorezbarska umjetnička baština sjevernog Jadrana od 1300. do 1600. godine

Ars lignea: the Woodcarving Art Heritage of the North Adriatic from 1300 to 1600

AKRONIM: ArsLigneAdriatica

TRAJANJE: 2018.–2023.

VODITELJICA: doc. dr. sc. Barbara Španjol-Pandelo

SURADNICI: doc. dr. sc. Saša Potočnjak, doc. dr. sc. Kosana Jovanović,
dr. sc. Matko Matija Marušić, Petra Predoević Zadković

SLUŽBENE MREŽNE STRANICE: <http://arsligneadriatica.uniri.hr/>

SAŽETAK

U razdoblju između 1300. i 1600. godine dr-
vorezbari i drvodjelci imali su važan udio u
oblikovanju i razvoju umjetničke produkcije
u Europi, međutim njihova je uloga u po-
vijesno-umjetničkim istraživanjima često
bila zanemarena, osobito na prostoru sje-
vernog Jadrana. Sačuvane umjetnine u drvu
i danas su važan dio sakralnih prostora, a
izuzev drvenih rezbarenih poliptiha, slika-
nih poliptiha s drvorezbarenim okvirima,
kipova Marije s Djetetom, monumentalnih
raspela, kipova svetačkih likova, sačuvan
je i određen broj drvenih korskih sjedala.
Sve nabrojane umjetnine bile su neodvoji-
vi dio sakralnog prostora i liturgije te nam
svjedoče o važnosti njihove uloge u crkve-
nim obredima. Promjene u liturgiji te opći
uvjeti čuvanja drva uvjetovali su nestanak
značajnog broja predmeta sakralne namje-
ne, no dio drvorezbarske baštine se ipak sa-
čuvao. Također je potrebno napomenuti da
je zbog osjetljivog drvenog materijala sklo-
nog propadanju, ali i zbog promjena esteti-

ke sačuvan manji broj predmeta svjetovne
namjene. Oni nam također govore u prilog
značaja drvorezbarstva u svakodnevnom ži-
votu, a mogu nam biti važan izvor podata-
ka o brojnim stolarskim i drvorezbarskim
radionicama koje su zadovoljavale potrebe
stanovništva i u religijskom i u svjetovnom
životu.

Osnovni je cilj projekta omogućiti nove
spoznaje o drvorezbarstvu i drvorezbarima
koji su djelovali na prostoru sjevernog Ja-
drana. Sva će se pozornost posvetiti drve-
nim umjetninama sačuvanim na prostoru
hrvatskog dijela sjevernog Jadrana, odno-
sno na Kvarneru, kvarnerskim otocima, te
Istri. Iako postoje pojedinačne studije o sa-
čuvanim umjetninama s tog prostora, ipak
je većina građe navedenog razdoblja go-
tovo potpuno zanemarena te je istraživa-
nje nužno kako bi se u cjelovitom katalogu
objedinili svi podaci. Pri tom će važan dio
istraživanja biti pozicioniranje djelatnosti
kasnosrednjovjekovnih i renesansnih drvo-

rezbara u širi kontekst europske umjetnosti, u prvom redu drvorezbarske djelatnosti ostvarene na prostoru Apeninskog poluotoka i Srednje Europe. Glavno istraživačko pitanje na koje se želi odgovoriti jest odakle dolaze drvorezbari i majstori čije su nam umjetnine sačuvane te na koji su se način prenosili i širili oblici i motivi unutar drvorezbarske djelatnosti.

Početni dio istraživanja usmjeren je na obilazak terena, pregled znanstvene i stručne literature te na rad na arhivskim i drugim izvorima. Glavni zadatak je identificirati, zabilježiti, dokumentirati i obraditi sačuvane umjetnine, a potom oblikovati katalog umjetnina u kojem će se objediniti nove spoznaje. Osim stilskih, atributivnih i ikonografskih analiza svaki će se sačuvani drvorezbarski predmet pokušati smjestiti u povijesno društveni kontekst u svrhu jasnog definiranja njegove uloge u zadanom

prostoru i prenošenju poruka. Pozornost će se posvetiti prihvaćanju i širenju obrazaca drvorezbarskih formi te njihovom razvoju, te će se pokušati definirati glavni majstori i radionice.

Objedinjeni rezultati istraživanja bit će objavljeni u monografskim i sinteznim publikacijama te člancima u domaćim i međunarodnim časopisima. Diseminacija rezultata istraživanja se osim na mrežnim stranicama i društvenim mrežama, provodi na domaćim i međunarodnim skupovima, radionicama i okruglim stolovima. U posljednjoj fazi provedbe projekta osim okruglog stola organizirat će se međunarodni znanstveni skup i popratna izložba. Konačni očekivani rezultat je uspostavljena grupa istraživača koji će razvijati istraživačku metodologiju i promicati značaj drvorezbarske baštine u svrhu njene zaštite i društvene valorizacije. x